

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ:Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΕΣΣΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ

Ξεφυλλίστε τὰ τέσσερα χρόνια του. Ένας άνθρωπος μπορεί πολλά νὰ μὲς κορύψει ἀπὸ τὴ ζωὴ του Ἡ ζωὴ τοῦ «Νουμά» βρίσκεται· φαρδὴ· πλατὶς ξετυλιμμένη μέσα στὰ τέσσερα χρόνια του. Τίποτε δὲν μὲς φέρει νὰ μὲς ξεφύγῃ ἀπὸ κείνη. Νόμισα πὺς ὁ καλύτερος τρόπος γιὰ νὰ τιμῶσω τὴ γιορτὴ αὐτῆ τοῦ «Νουμά» καὶ γιὰ νὰ ἀναπλάσω τὴ συνείδησή μου, εἴτανε νὰ ξεφυλλίσω προσεχτικὰ, κ' ἕνα πρὸς ἕνα, τίς σελίδες του. Νὰ ξαναμετρήσω τὸ δρόμο ποὺ ἔκαμε, νὰ ξανασταθῶ στοὺς σταθμούς ποὺ χάραξε, νὰ ξαναψάξω τὰ σημάδια ποὺ ἔφησε. Κ' ἔτσι ἔγινε.

Κι' ἀπὸ τῆ δοκιμῇ μου βγῆκα χαρούμενος, ἐγκρινωμένος, μὲ περισσὴ δόξῃ, καὶ μὲ δυνάμει ἄλλῃ τῇσιν, γιὰ νὰ συνεχίσω τὸ δούλεμα γιὰ τὴν Ἰδέα. Γιὰ τὴ Μούσα Ἰδέα, πού ξεπροβάλλοντας μέσ' ἀπὸ τὸν κόσμον, ὑψώνεται ἀπάνω ἀπὸ τὰ κοσμικὰ, μὲ τὰ μεγάλα της φτερά τὰ αἰθερόπλαστα. Καὶ μαζί μ' αὐτὴ κι ἀχώριστα, γιὰ τὴ Γλῶσσα Ἰδέα. Γιατί αὐτὴ εἶναι ἡ καταρρονεμένη καὶ κατατρεμμένη βασίλισσα. Φτερά ἔχει κι αὐτὴ. Κι ἀπάνω στὰ φτερούγια της θαρρεῖ πὼς κρατᾷ: τὸ μυστικὸ τῆς ἐθνικῆς προκοπῆς. Μὰ τὰ φτερά της τὰ κρατᾷ ψαλιδισμένα καὶ ἀλυσόδετα. Γιὰ κείνων τὸ ἐλεύτερον μεγάλωμα ὡς δουλεύη, πρῶτα κι ἀπ' ὅλα, ὁ ποιητῆς, ὁ σοφὸς, ὁ πολίτης. Τιμὴ ἀπὸ τίς ζηλευτότερες.

Θὰ συμφοῦλεα τὸ διευθυντὴ τοῦ «Νουμᾶ» νὰ καταγίνη ἀγάλια ἀγάλια—ἀν θέλῃ, ἅμα πατήσῃ τὸ φύλλο του τὰ ἔξῃ του χρόνια—στὴ μεθοδικὴ σύνταξιν ἐνὸς Πίνακος τῶν ὧσων ἔχουνε κατὰ καιροὺς τυπωθῇ μέσα στὸ «Νουμᾶ». Ἐννοεῖται πὼς ἀπ' αὐτὰ θὰ λείψουν τὰ βαλίσματα τῆς στιγμῆς, ἀντικείμενα καὶ παραγιομίσματα γιὰ καθαροὺς δημοσιογραφικὰς ἀνάγκας, ποὺ γίνονται καὶ ξινίζονται, ποὺ τότε εἶχανε κατὰ τὸ πῦν, καὶ τώρα δὲ μᾶς λένε τίποτε. Τὸ εὐρετήριο τοῦ «Νουμᾶ» θὰ μᾶς δώσῃ μίαν εἰκὼν πλατειᾶν ἐξισποῦδαση μᾶς ἐργασίας πολυποίκιλης, πότε μὲ χαρὰ καὶ πότε μὲ ὀνορμιά, πότε καὶ μὲ τὰ δυὸ γνωρίσματα ποὺ κάνουν κάθε ἔργο νὰ λογαριάζεται. Ἐργασίας ἀπάνου σὲ ὅλα σχεδὸν τὰ χωράκια ποὺ ὀργάνει ὁ νοῦς. Ἐργασίας γιὰ τὴν τέχνην, γιὰ τὴν ἐπιστήμην, γιὰ τὴν γλώσσαν. Ἐργασίας διδαχτικῆς, ποιητικῆς, διασκεδαστικῆς, στοχαστικῆς, λαϊκῆς καὶ ἀριστοκρατικῆς· ὄνειρο-πλέκτρας καὶ κατηχητικῆς, λογογραφικῆς καὶ φυσιολογικῆς· μέσα σὲ ὅλους τοὺς κύκλους τῶν γραμμάτων καὶ μέσα σὲ ὅλους τοὺς κλάδους τῆς γνώσεως. Πολύτιμα δείγματα δουλειᾶς, ἥ ἀρχισμένης ἡρωικῆς, ἥ κανονικῆς τελειωμένης, ἀπὸ γυατροῦς καὶ ἀπὸ παιδαγωγοῦς, ἀπὸ γλωσσολόγους καὶ ἀπὸ ἱστοριογράφους, ἀπὸ κριτικούς καὶ ἀπὸ δραματογράφους, ἀπὸ δικηγόρους καὶ ἀπὸ δάκτυλους, ἀπὸ δημοσιολόγους, ἀπὸ φιλόλογους. Ἀπὸ ἀσπρομάλληδες καὶ ἀπὸ παλληκάρια ἀμούστακα. Ἀπὸ ἄντρες καὶ ἀπὸ γυναῖκες, ποῖ

δίδουν πολλές φορές μαθήματα γλωσσικής αξιολόγησης και μελέτης στους άντρες. Από ξένους σοφούς κι από δικούς μας επιστήμονες. Από τὰ πιά φημισμένα ὀνόματα κι ἀπὸ τὰ ὀνόματα πού μόλις γλυκοχαράζουν παρθενικά. Δείγματα καὶ δοκιμές καὶ δουλέματα λογῆς λογῆς. Ἀπὸ κείνχ πού πατνανε στέρεα ἢ ψηλὰ πετάνε, ὡς ἐκείνα πού δειλὰ κι ἀναποράσιστα σιγατέρωνται. Ἐργ' ἀπὸ χέρια πού κλειδιά κρατάνε καὶ μεστὰ ποτήρια, κι ἀπὸ χέρια πού κυνηγάνε νὰ πιάσουν πεταλούδες, κι πού ἀν' ἀκόμα τίποτε δὲν κλείσανε μέσα τους, δὲν εἶναι γιὰ τοῦτο, λιγώτερο ἀπὸ τὰ πρῶτα. χέρια τίμια καὶ δουλευτικά. Κεὶ τὰ πιά ἀσφαλισμένα καὶ τὰ πιά θαλασσοδαρτ' ἀκόμα, ἀνάμεσ' ἀπὸ κείνα, καὶ τὰ πεζότερα καὶ τὰ θετικώτερα, καθὼς καὶ κείνα πού κρατιένται ἀπὸ ἓνχ Πήγασσ, ἀκούνε στὸ ἴδιο σύνθημα, καὶ ἡ καταφέρνουν, ἡ προσπαθοῦνε νὰ καταφέρουν τὸ ἴδιο : τὴν καλὴ ἐργεῖα τῆς ἐθνικῆς μας γλώσσας τῆς ζωντανῆς.

Στὸ πρῶτο πρῶτο φύλλο του, ἐδῶ καὶ τέσσερα χρόνια, ἔγραφε : «Ὁ Νουμᾶς ἔρχεται νὰ πῇ τὰ σῦκα σῦκα καὶ τὴ σκάφη σκάφη, τόσο στὴν πολιτική, ὅσο καὶ στὴν κοινωνικὴ μας ζωὴ· τόσο στὴ ριζολογία, ὅσο καὶ ὅπου ἄλλου νομίσῃ πὼς τοῦ ἐπιτρέπεται, καλεσμένος ἢ ἀπροσκάλεστος, νὰ παρουσιασθῇ. Εἶναι παλαιὰ ψυχωσίς του αὐτὴ νὰ νομίζῃ πὼς τὴ σύγχρονη ἐλληνικὴ ψυχὴ τὴν πιέζει· ὡς βραχνᾶς κ' ἓνα ψεῦδος πολιτικόν, ἐθνικόν, ἓνα ψεῦδος ριζολογικόν κ' ἓνα ψεῦδος θρησκευτικόν». Τὸ πρόγραμμα γενναῖο, καὶ ἀντηχεῖ σὰ σάλπισμα. Ὅμως μὲ ὅλη τὴν εἰλικρίνεια καὶ τὴν ἀγαθὴ πρόθεση τοῦ διαλαλητῆ του, (γιατὶ ξέρουμε πὼς μὲ ὅλο του τὸ ἀντάμωμα μὲ τὴν τρεχοῦμενη δημοσιογραφικὴ ζωὴ, μὲ ὅλες του τίς φιλίες καὶ τίς συνεργασίες, ἀναγκαστικές καὶ μὴ, πάντα κράτησε τὴν ὄψιν του γυρισμένη πρὸς κάποια παράθυρ' ἀνοικτὰ γιὰ τὸ ἀέρισμα, καὶ τοὺς θαυμασμοὺς του πρὸς κάποια πρόσωπα παρξστατικώτερα), βλέπεις πὼς τὸ πρόγραμμα εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ δυσκολοκατόρθωτα γιὰ νὰ κινήθῃ οὐνε κα-
νονικᾶ, κι ἀπὸ τὰ εὐκολώτερα σὲ παραπατήματα. Γενικὸ καθὼς εἶναι καὶ καθὼς δείχνει πρὸς χίλιες κακοτοπιὰς καὶ χίλιες πληγὰς τῆς ζωῆς μας, χωρὶς καμιά ἀπὸ αὐτὲς ἀμέσως ἀπὸ τὴν ἀρχὴ χτυπητὰ νὰ ὀνομάζεται, βλέπεις πὼς δὲ στάνει ἓνας ἄνθρωπος νὰ τὸ περιλάβῃ στὸν κύκλο του, καὶ πὼς εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ βρεθοῦνε καὶ περισσότεροι ἄνθρωποι συμφωνημένοι γιὰ τὴν ἐφαρμογὴν του, καθὼς πρέπει. Ἐπειτα μᾶς θυμίζει ἄθελα ἐν' ἀπὸ τὰ ἐλαττώματα τῆς φυλῆς. Ἀναγνωρίζουμε τὸ κακὸ, τὸ καταριό-
μαστε, μυρολογοῦμε τὴ μοῖρᾶ μας, κ' ἐξάκολουθοῦμε τὸν ἴδιον δρόμο, ἀνεργοὶ μπροστὰ του καὶ ὑποταχτι-
κοί. Καὶ δὲν εἶναι παράξενο νὰ σοῦ παρουσιάζονται